

მშენებელი

№ 15

1917

შინაბანი. საიდუმლო—ეშმაკი. ფალსაფიკაცია—
მორიელი. პატარა ფელტონი—თარაში. ძღვნათ ჟურ
ნალისტებს—d. შარადა—უჩინარი. მოქალაქენო—მათ-
რანახანი. სააღდგომო მილოცვები—შეკანჯალებული.

წერილი ეშმაკისათვის—ჩვანდუბე. მესტერული—გან-
ჯის კარელი. ვინც ამ ოქმია—ჩრჩილი.
კარკატუკები. სარკესთან. პეტროგრადში. ძვე-
ლი და ახალი. ყარსის წყალსადენი.

ს ა რ კ მ ს თ ა ნ

Handwritten red text: ანუ...
მე...
მე...

მანც საწყენათ ჩამრჩა გულში, რომ ახლა მე მხოლოდ ბ-ნი ნ.
ბომანოვი-და ვარ.

საიღუმელო

ასეთი შემთხვევა პირველი როდია,
 აი, ეს ყმაწვილი,
 (ანთიმოზ ბოდია),
 არ იქნა, ჩემს გულში ვერ მოვაკალათე,
 თუმც ბევრჯერ ჩავხიზნე
 ნებსით, თუ ძალათე.
 შეხედავ, მშვენებით მაისის ვარდია,
 (აპოლონს თუ იცნობთ,
 იმისი ფარდია).
 შავი თმა აყრია, ვით ლომის ფაფარი,
 (ქულდიც არ სჭირია
 მას თავის საფარი).
 ლამაზი თვალები (თუმც უბეწვარილები),
 აღმასის მაგვარი
 და მწყობრი კბილები
 ამშვენებს მის სახეს სწორ-მოხაზულებით,
 (იქ უშნოს ვერაფერს
 ვერ ნახავ სრულებით).
 მაგრამ, როს ვუყურებ ამ სახის მშვენებას,
 მე ვხედავ მარტოღონ
 გარეგნულ შენებას.
 და ლამაზ ნიღაბ ქვეშ თითქო სხვა ვინმე ზის
 შემქმნელი მისდამი
 უარყოფით მიზეზის.
 მისი ხმა მქუხარე და ცეცხლთა მფრქვეველი
 ყურშივე მრჩებიან
 გულს მიუხწვეველი
 და სიტკბო საუბრის, შარბათთა ნაკადის,
 არ ვიცი რატომ, და
 სულამდე არ ჩადის.
 მას ჩემსა წინაშე ცოდო არ მიუძღვის,
 არცა თუ მსმენია
 ავი რამ მასზე სხვის.
 შემხედება და მათრობს ქებით, თუ თავაზით
 ნარკვევი სიტყვებით
 სულ ლამაზ-ლამაზით.
 მაგრამ ეს მოპყრობა გულს ეკლათ შეგების,
 (არ ვიცი, ღმერთმანი,
 გიჟი ვარ ეგების!)

მაშ რატომ არ მატკობს მე მისი სტუმრობა,
 იმისი კამათი,
 იმისი ხუმრობა?
 მაშ რისთვის მგონია ზე ანარეკალი
 ყველა ეს, და მხედება
 გულს, ვითა ეკალი?
 არ ვიცი. ვფიქრობ და ჯერაც ვერ მივმხდარვარ.
 ამ გამოცანებით
 მე კვლავ მდიდარ ვარ.

გზმაკი.

P. S. ერთ მათგანს, ვისზედაც აი ამ ლექსსა ვსწერ,
 გუშინ წინ შემთხვევით
 მე თვალი შევასწარ:
 ციხისკენ მიჰყავდათ ფეხ ანაჩქარები
 და მცველთან მივიქერ
 გულ განამწარები.
 ვიკითხე მიზეზი მე მისი ტყვეობის,
 ვინც მუდამ ქადაგი
 სჩნდა ფაქიზ ზნეობის.
 და მესმა პასუხი გულ გამჩანაგები:
 — გაჰყიდა იუდამ
 ძმა, ამხანაგები...

ე—კი.

ფალსიფიკაცია

ვინ არ იცის, რომ მ. ლალიძის ქარხნის წყალ-
 მა თითქმის ყველა წყლები ჩაჩრდილა და თფილი-
 სის ბაზარზე გაბატონდა. პირველ ხანებში ეს წყლის
 ღირსებით აიხსნებოდა, შემდეგ კი ინერციის კა-
 ნონით.

და აი დაიწყო წაბაძულობა. მყიდველთა შეც-
 ლომაში შესაყვანათ ლალიძის მოქიშვე ქარხნებმა
 დაიწყეს ეტიკეტების*) მიმსგავსება. განსაკუთრებით

*) ბოთლებზე მიკრულ ქაღალდს, რომელზედაც
 ფირმის სახელ წოდება, არის აღნიშნული „ეტიკეტი“
 ეწოდება.

მიუახლოვდა მას ვინმე, ლოლაძე. თუ ახლოს არ დააკვირდით ვერაფრით ვერ გააჩნევთ ვისი ქარხნისაა წყალი: ლალიძის, თუ ლოლაძის და მეც, პრინციპიალური მომხრე ლალიძის წყლისა არა ერთხელ შემიყვანა შეტდომაში.

მკითხველი იფიქრებს:

— ახირებული კაცია ეს მორიელი ქვეყანა ინგრევა და ის ლალიძის წყალზე გვებასება-ო.

ეს საყვედური მართალი იქნებოდა, თუ ჩემს წერილს მიზნად მხოლოდ „ხილველი წყალის“ ფალსიფიკაცია დაესახა.

მე აზრით მაქვს გამოვარკვია თქვენს წინაშე, არა „ხილველობის წყლისა“ არამედ **წმინდა წყლის** ფალსიფიკაცია, რომელიც მოიმოქმედა „საუკეთესო მოწინავეთა“ ქარხნის პატრონმა იოსებ იმედაშვილმა და მისმა ნოქარმა ივანე გომართელმა. ლალიძის წყლის ამბავი მხოლოდ ილიუსტრაციაა.

მკითხველ საზოგადოებას უკვე მოეხსენება, რომ საქართველოში გამოდის პარტიული სოციალ-დემოკრატიული გაზეთი „ერთობა“. დარწმუნებული ვარ მკითხველ საზოგადოებას ისიც მოეხსენება, რომ გაზეთი „ერთობა“ ყველა ქართულ გაზეთზე უფრო გავრცელებულია საქართველოში.

და აი პრესის ფალსიფიკატორი იოსებ იმედაშვილი რიდას ფალსიფიკატორი იქნებოდა, თუ ამ აშკარა, თვალსაჩინო საქმეს ვერ მიხვდებოდა. ის არც იმდენათ სულელია, რომ კომერციის ანკესი საქირო ადგილას არ ჩაადოს და თუ კი რისიმე დაქერა შეიძლება არ დაიჭიროს. აქ კი დასაჭერია ორიოდ გულუბრყვილო მკითხველი. აი ამ განზრახვით იოსებ იმედაშვილმაც გამოსცა გაზეთი „ერთობა“, მხოლოდ როგორც მოსალოდნელი იყო მიაკერა მას სიტყვა „სახალხო“.

რისთვის დასჭირდა ბ-ნ იოსებ იმედაშვილსა და მის ნოქარს ეს მეორე „ერთობა“, თუ კი ისინი მართლაც და ერთობის მომხრენი არიან და თუ მათ ამ სახელწოდებით ვისიმე შეტდომაში შეყვანა არა სურთ? სასაცილოა მათი საქმე, სამწუხარო რომ არ იყოს.

იოსებ იმედაშვილის პატივცემულ სახელს კარგა მოზრდილი შავი დალი აზის ჯერ კიდევ პირველი დუმის არჩევნიდან, რამდენათაც მკითხველ საზოგადოებას ახსოვს, ის არც ცდილა ამ დალის ჩამორეცხას. იმ შავბნელი რეაქციის დროს, მიუხე-

დავთ მისი „საუკეთესო მოწინავეების“, ბ-ნი იმედაშვილი ჩინებულათ იჯდა ორ სკამზე და ვერავითარი დაკვირვებული თვალი მასში სოციალ-დემოკრატიის ნასახს ვერ აღმოაჩენდა. მაგრამ არიან ცხოველები, რომელნიც პირობის შესაფერათ იცვლიან ხოლმე ქერქს და ერთი ამგვართავანი აღმოჩნდა ისიც.

დაენხო რეაქცია და აი ი, იმედაშვილმაც უცებ ქერქი იცვალა. ის უკვე სოციალდემოკრატია, მაგრამ სოციალდემოკრატ-ფალსიფიკატორი, მის გაზეთს აწერია:

„პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით! ქართული სოციალ-დემოკრატიული პარტია“.

ქართული სოციალ-დემოკრატიული პარტია და მისი ხელმძღვანელი იოსებ იმედაშვილი!

განა წარმოგიდგენიათ, მკითხველნო, ამაზე უფრო სასაცილო რამ ამ რევოლიუციის დროს?

„ქართული სოციალ-დემოკრატია“ და მისი უკეთესი წევრი იოსებ იმედაშვილი!

განა წარმოგიდგენიათ ამაზე მეტი შეურაცხყოფა ქართველი ერისა? იოსებ იმედაშვილს რო ჰკითხოთ, ის თავს დასდებს საქართველოსათვის. მერე თუ ეს ასეა, რათ შეურაცხყოფს იგი ქართველ ხალხს ასე, თითქო ქართულ სოციალ დემოკრატიას უთუოდ ფალსიფიკატორი და საეჭვო პიროვნება უნდა ედგეს სათავეში?

— ეს მას სისულელით მოსდისო! მიზასუბებს მკითხველი. ვეთანხმები, მაგრამ ამ ნოქარს იმედაშვილისას, პატივცემულ ექიმს და ჟურნალისტ ივანე გომართელს, რომელიც ამ თერთმეტი წლის განმავლობაში ხოლერიანსავით ერიდებოდა სოციალ-დემოკრატს, დღეს რამ აღუძრა მადა და სიყვარული მათდამი? ივანე გომართელს ხომ სისულელეს მტერიც ვერ დასწამებს! მაშ რათ ჩავარდა ეს კაცი ასეთ სასაცილო მდგომარეობაში, როგორშიაც დღეს მას ვხედავთ? რათ დასჭირდა მას იოსებ იმედაშვილის კუდათ ჩანჩალი და მოტყუებით თავისი აზრების ხალხში გრცელება?

ამის შესახებ შემდეგ ნომერში.

მორიელი.

ზ ა ტ ა რ ა ფ ე ლ ე ტ ო ნ ი

„ბუზი იყო თურმე მხოლოდ!“

აღრე რომ მღვწი გვეგონა,
თურმე ერთ ფეხზე მდგარა...

ვ. რუხაძე. („ეშმაკის მათ.“)

Не поэтому ль короны
Так торжественно слетѣли?
(„Одес. Нов.“)

1.

— დედავ ჩემო! ხომ კი ხედავ
უკან-ყოფილ განსჯის დროსა!
დახე: მამის კუბოს ფიცრით
მე ამიგეს დევის ჯავრი!!.
მუსერის ქარ-ბუქს მიატანეს
წამებული ერის დროშა,
აყრილ ძვლებით ჩააქოლეს,
მიალეკეს სისხლის ღვარი!..

2.

დედა მიხვდა შვილის წადილს,
მის საშინელ ბედისწერას...
და მუხლებზე მოიკეცა
მწარე სიტყვით განგმირული.
შვილი მართლაც მიდიოდა...
ის სტოვებდა მშობლის კერას,
და განწირულ ბრძოლის ჰიმნებს
მიჰყოფოდა მოხიბლული.

3.

ბრძოლის ველი მებსა სცემდა,
ქეჩა-გრავინის ხმით ტოკავდა;
ზღვის ბობოქარ ზვირთთა მთაზე
თრთოდა ცეცხლის ქარტყილი.
რისხვით მთვრალი ბნელი ძალა
თავს არ ხრიდა, არ ზოგავდა,
და ჯოჯოხეთს მოუხმობდა
ბრძოლის უინით ატეხილი...

4.

ჰა, დღეს ნელა ჰქრება აღი...
და სასტიკი წყდება ბრძოლა...
აგერ გმირიც, ვინც ბოროტი
მტერი დასცა საბოლოოდ!.
ზიზლით საესე სქვერეტს აწ იგი
თუ ვინ იყო რომ ჩაჰქოლა;
სქვერეტს და უკვირს, მაგრამ რაღა...
ბუზი იყო თურმე მხოლოდ...

თარაში.

* *
*

(ძღვნათ ლიტერატურის ზოგიერთ მსახურთ და მოყვარულთ)

გზაზე რომ შემხვდებოდა, გამოიღიმებდა, თვალები გაუბრწყინდებოდა. ეტყობოდა, — ჩემი დანახვა სასიამოთ ჰქონდა. მისმა ასეთმა თანაგრძობამ ჩემი გულის სიმებსაც ჩემოჰკრა, სატრფიალოთ მომართა. ერთ საღამოს უკან წამომეწია, ჩამიარა და... ცხვირ-სახოცი „გაუვარდა“. მსწრაფლ დავსწვდი, ავიღე და მივაწოდე.

— გამაღობთ, მითხრა მან და ოღნავ წამოწითლდა.

— ნუ სწუხდებით! პირიქით, მე ვარ დიდი მაღლობელი, რომ თქვენი ცხვირ-სახოცის შეხების ღირსი გამხადეთ.

— სულაც არ მქონია სახეში!

— ალბათ ღვთის ნება იყო.

ასე გავიცანი ერთმანეთი.

მაღე კარგი მეგობრები შევიქენით.

სახლში ვესტუმრე. მზიარულათ მიმიღო. ხელში „მერანის“ იმ დღინდელი ნუმერი ეჭირა.

— ვერ წარმოიდგენთ—რა სიამოვნებით ვკითხულობ თქვენს უკანასკნელ ლექსს!

— დამცინით, ქალბატონო?

— ვანა არ ვიცი, რომ თქვენ პოეტები ხართ! ძალიან მაწყენით, რომ ამდენხანს ერთი ლექსი არ მიძღვენით. გულმოსული ვარ თქვენზე...

— პირველათ მესმის ჩემი პოეტობა!

23 მარტი ქ. კეტილოვანი.

დაკრძალვა რევოლუციის მსხვერპლთა. მოედანზე მოსჩანს პატარა ჯგუფი, მათ შორის თავმჯდომარე დამკრძალველ კომისიისა ისიდორე რამიშვილი და ცნობილი რევოლუციონერი ქალი ვერა ზასულინი.

— ახ, კაკო ვი სკრომნი!..... მე სარწმუნო წყაროებიდან გავებული მაქვს, რომ „ნი ს ლ ი“ ილიკო ჭიაფერაძის ფსევდონიმაა.

— ხა, ხა, ხა!.. რათა გგონიათ, რომ ეგ ფსევდონიმი ჩემია და არა სხვა ვინმესი? ილიკო ჭიაფერაძე ხომ სხვაც შეიძლება იყოს?

დიდი მტკიცების შემდეგ, როგორც იყო, და ვაჯერე, რომ მე პოეტობის არა მეცხორა. ეწყინა.

იმ დღის შემდეგ აღმაცერათ დამიწყო ყურება. ჯაზე რომ შემხვდებოდა აღარ იღიმებოდა, აღარც ხველები უბრწყინდებოდა, საღამოს მაძლევდა, მაგრამ თავს ისე ზანტათ მიკრავდა, თითქოს დიდ რაქს მთავაზობდა. ჩემთან პირის-პირ შეყრასა და ლაპარაკს გაურბოდა.

თანდათან მშორდებოდა.
ვსწუხდი, ვშფოთავდი!

ინსტიქტიურათ მოვავლე კალამს ხელი და ხანგრძლივი ოფლის ღვრის შემდეგ დავსწერე ლექსი:

ჩემს სატრფოს!

(ძღვანთ თამარ მჩაბაძის ასულს)

ლექსი რომ ვერ გიძღვენი,
იმან გაგაგულისა,
ჩემო კარგო? ჭირიმე
შენი წმინდა სულისა!
რომ მიყვარხარ, შენც იცი...
აღარ უნდა მტკიცება;
მომაკვდინებს, იცოდე,
შენგან ვარის ტკიცება.

ბროლის მკერდს რომ დაჰყვება
ძუძუებს შუა არე—

იგი მინდა რომ გახდეს
ჩემი ცხვირის სამარე.

გენაცვალე კისერში,
გენაცვალე ყველგანა...
არ მომისპო სიცოცხლე,
არ გამიყარო დანა!

ლექსი რომ ვერ გიძღვენი,
იმან გაგავლისა,
ჩემო კარგო? ქირიმე
შენი წმინდა სულისა!

გადავათეთრე, ჩაედე პაკეტში და გავუზახენე.
მეორე დღეს შორიდან გამიღმა:

— უფსევდინი მოთ?! მაგრამ არა უშავს... მე
თითონ მოვაწერე და გავზახენე.
— საღ?!

— რედაქციაში. არც ახლა გამოტყდები?
მუხლები კინალამ მომოკეცა.

იმ დღეს აღარაფერი მიქაშია. სიღამოს სიცხე
მომცა; მთელი ღამე ბურანში გავატარე. ყურში ჩა-
მესმოდა რედაქციაში მომუშავეთა სიცილ ხარხარი,
ჩემი ნაცოდვილთვის წაკითხვით გამოწვეული. ხან-
დინხან რომ დამეძინებოდა, მაშინვე რედაქციაში
დავიბადებოდი.. აი—ქალარა რედაქტორი გულ-
მოდგინეთ დასცქერის ჩემს ლექსს და ბუტბუტებს:
„სწორეთ არ დავიჯერებდი, სახელი და გვარი
რომ არ ეწეროს. „ნისლი“ ასეთი სისულელე რო-
გორ განოგზავნა!“

— ჩემი აზრით, ამბობს ერთი მომუშავეთანი,
ეს ლექსი მგოსნის შესარცხვენათ არის ვიღაც გა-
რეწარის მიერ შეთითხნილი.

— შეიძლება „ნისლისაც“ იყოს, შენიშნავს მე-
ორე, მარცხი ვის არ მოუვა?

— ვისიც უნდა იყოს, გაშვება შეუძლებელია,
ჩემთვის ნაწარმოების ღირსებას აქვს მნიშვნელობა
და არა მის ავტორს, დარბაისლურათ სწყვეტს კით-
ხვას რედაქტორი და ჩემს ლექსს სარედაქციო კა-
ლათში ავღებს.

შემსუბუქება არც მეორე დღეს მიგრძენია, ხო-
ლო მესამე დღეს,— არ გაგეცინოს მკითხველო,—
ჩემს ნაწარმოებს მთელი საქართველო ჰკითხულობ-
და, და მე რაღა დამაღონებდა?

იმავე ნუმერში მოთავსებული იყო ახალგაზდა კრი-
ტიკოსის სიკო შტერაძის კრიტიკული ესკიზი: „ევო-
ლიუცია მგოსან „ნისლის“ შემოქმედებაში.“ სტა-
ტიას დართული ჰქონდა სახელდახელო „პოსტ-
სკრიპტუმ“-ი:

„როგორც დავინახეთ, მიუხედავად ღრმა ევო-
ლიუცისა „ნისლის“ ბოლონდელ ლექსებსაც
აქვთ ცოტაოდენი ნაკლი. ეს არ ითქმის დღე-
ვანდელ ნუმერში მოთავსებულ ლექსზე. ეს
ნაწარმოები („ჩემს სატრფოს“) ყოველი მხრით
უნაკლოა. აქ მთელი თავისი სიძლიერით შლის
ფრთებს ნიქიერი მგოსნის ლაღი შემოქმედება.
განსაკუთრებით ყურადღების ღირსია მესამე და
მოთხე ტაეპი. მზგავს მარგალიტს ჩვენ ლიტე-
რატურაში სანთლით ვერ იპოვნით. ვრცლათ
ხსენებულ ლექსს ცალკე სტატიაში გავარჩევთ.“

ამის წაკითხვის შემდეგ ბრმაც კი დარწმუნდებო-
და, რომ მე დიდი პოეტური ნიქით ვიყავი დაჯილ-
დოებული. თვალ-წინ გადამეშალა ია და ვარდები
მოფენილი ბრწყინვალე მომავალი. „ღმერთო ჩემო,
ვამბობდი გულში, რას ვფიქრობდი და რა მოხდა
მარგალიტი-ყოფილა, მე კი... მართალი უთქვამთ,—
დიდი პოეტი ცუდი კრიტიკოსიაო. თამარ!.. აწ ჩემ
თავს შენ აღარაფერ დაგანებებს. ვერც მე დავდგები
ერთისა და ორის მედოული, ვინაიდან ერთფერო-
ნება პოეტურ შემოქმედებას ჰკლავს... „მიგულს
აწ შენდა დაკარგულიათ“. მართალია ჩემსა და
ქართულ ლიტერატურის წინაგე დიდი სამსახური
მიგიძღვის, მაგრამ პატარა ჯილდო არც ის არის,
რომ ჩემს ბიოგრაფიაში საპატიო ადგილი დავტო-
ვომა.“

ჩემს უსახლგრო სიხარულის მხოლოდ ის გარე-
მოება აყენებდა პატარა ჩრდილს, რომ ჩემი თ-
ზულეება სხვისი სახელით იყო დასტამბული. საქრო-
იყო საქმის გამოსწორება. მეტი გზა არ იყო: უნდა
მივსულიყავ რედაქტორთან და ყველაფერი გულ-
ახილიათ მეტქვა. მისი საშუალებით კრიტიკოსსაც
ვნახავდი და... — „ნისლი“? იმას რაღა პასუხს ა-
ლევ? გამიელვა ამ დროს თავში.

„ნისლის“ წინაშე ჩემი დანაშაული მართლა
დიდი იყო. „ბოდიშს მოვიხდი, პატივებს ვსთხოვ“
გავივლე გულში, და ეს ისეთ უებარ საშუალებას
მეჩვენა, რომ სიხარულისაგან მაღლა შევხტი.

სალამოს ექვსი საათი იქნებოდა, რედაქციის კარები რომ შევადღე. ერთი ახალგაზრდა ძალზე ცხარობდა. აღლევება ისე დიდი იყო რომ ჩემთვის ყურადღება არავის მოუქცევია.

— რა ვუყოთ, რომ ჩემი გეგონათ?— ეუბნებოდა ხანში შესულ კაცს ახალგაზრდა, — ვისიცი უნდა იყოს, ერთი ფასი აქვს ჩემიცი რომ ყოფილიყო, არ უნდა გაგეშვათ!

ამ დროს ოთახში ერთი წვერ-ულვაშე გაპარსული ყმაწვილი შემოვიდა.

— შენც, შენც რაღა ღმერთი გაგიწყრა?— მივარდა მას ახალგაზრდა.

— რაშია საქმე?

— იცი რა მიყავ?

შემდეგი ლაპარაკიდან ნათლათ გამოირკვა, რომ საქმე ჩემს ლექსს შეეხებოდა. პოეტი ამტკიცებდა, რომ ის ყოვლათ უვარგისი ლექსი ბნელი მიზნით იყო გამოგზავნილი რედაქციაში. ვიღაცას კიდევ ასახელებდა:

— ის მიზამდა მავას და უთუოდ უნდა მოეკლოა.

წვერ-ულვაშე გაპარსულ ყმაწვილს დაღრეჯილობა დაეტყო.

— რათ გაუშვი, კაცო!— უსაყვედურა მან რედაქტორს.

— რა ვიცოდი თუ ასე იყო საქმე?

— რომ არ ვარგოდა, ხომ დინახე!

— თუ კაი დამნახავი ხარ, შენ თვითონ რათ არ დინახე!— შეუტია რედაქტორმა, — მართალს თუ

მათქმევენებ, სულ შენ გააფუქე საქმე იმ ოხერი „ბოსტ-სკრიბტუმით“. კრიტიკოსი ხარ რაღა!

— უკაცრავათ! მე შენს რედაქტორობას ვენდევ. როგორ წარმოვიდგენდი, ისეთ სისულელეს თუ დასაბეჭდათ დაამზადებდი! მანამდის რომ მენახა, შესაფერ მსჯავრსაც დავდებდი და არც გაგაშვებინებდი!

— მოითმინეთ, ბატონებო, რა დროს ჩხუბია? — ჩაერია ლაპარაკში პოეტი, — წამხდარი საქმე როგორმე უნდა გამოვკეთოთ და არა...

ველარ დავდექი, გამოვიპარე.

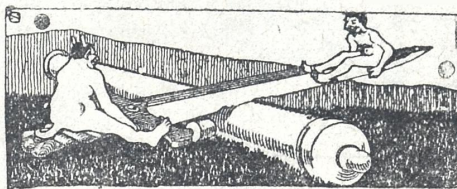
მესამე დღის ნუმერში გაზეთის თვალსაჩინო აღგილზე მსხვილი ასოებით ეწერა: „შეცდომის გასწორება: ჩვენი გაზეთის გუშინწინდელ ნუმერში მოთავსებულ ლექსს „ჩემს სატრფოს“ შეცდომით მოწერილი აქვს „ნისლი“, უნდა იყოს: „ისლი“.

იმავე ნუმერში ბ. შტერაძის წერილი თავდება შემდეგი სიტყვებით: „ეს არ ითქმის დღევანდელ ნუმერში მოთავსებულ ლექსზე. ეს ნაწარმოები („ჩემს სატრფოს“) ყოველი მხრით უნაკლოა“ და სხვ. უნდა იყოს: ეს არ ითქმის ხუთშაბათის ნუმერში მოთავსებულ ლექსზე. ეს ნაწარმოები („ჩემი სატრფო“) ყოველი მხრით უნაკლოა და სხვ.

აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ ბ. „ისლის“ ლექსი ბრმა შემთხვევით გაგვეპარა, რისთვისაც დიდ ბოდიშს ვიხდით, როგორც „ნისლის“, ისე მკითხველ საზოგადოების წინაშე“.

წავიკითხე და... გამეცინა, მწარეთ გამეცინა,

d.

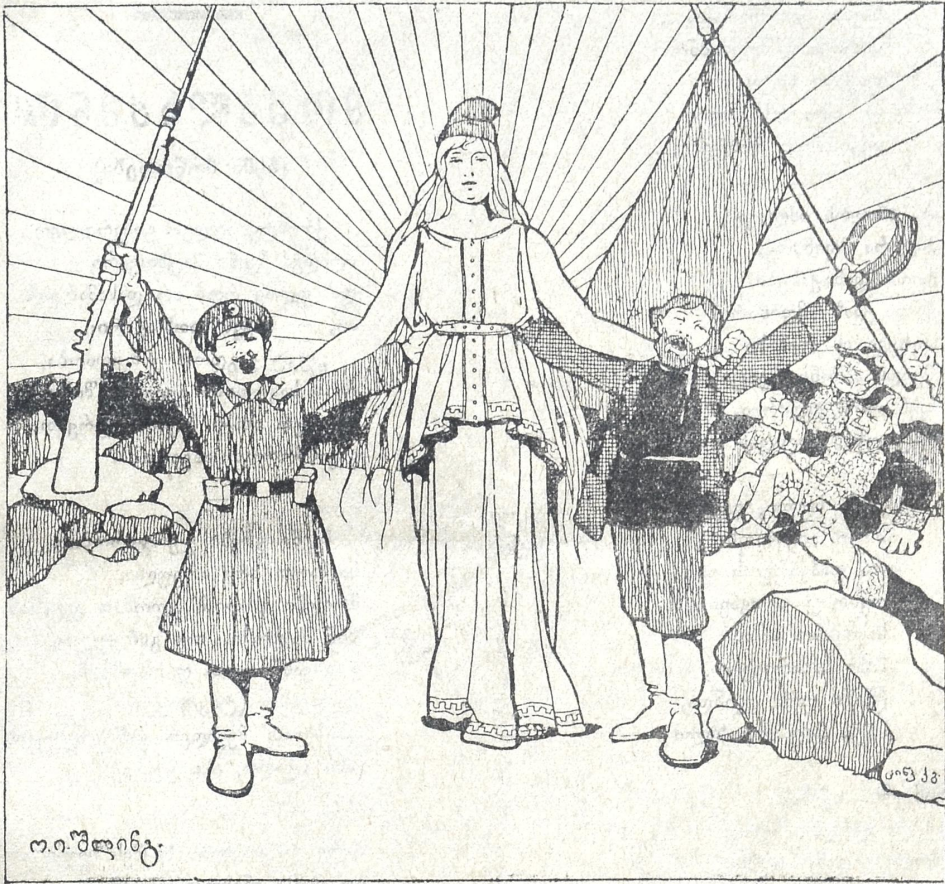

მ ვ ე ლ ი უ ჯ

წამების ბოძზედა განაკრავს
სტანჯავდენ ბნელეთის ქაჯები

ახალი რუსეთი

დიდების კვარცხლბეკზე მდგომარეს
ჟღანან გვერდთ პირმშო ვაჟები.

შ ა რ ა დ ა

ვაცხადებ ეხლავე,
რომ დღეს ეს შარადა
არ მინდა საკბენად,
სხვათ გასამწარადა...
პირიქით, მოვძებნოთ
ფაქიზი სიტყვები
და ამო სასმენლოდ
ავკინძოთ რითმები!..

რა ხმაურს იძლევა
პატარა მდინარე,
მთით დანაქანები
ქვით ქვაზე მდინარე?
სიტყვა ეს ლამაზი
შვიდს ანბანს შეიცავს;
ჩვენ ორი გვჭირია,
რაც უზის სიტყვის თავს.

ერმა სული, გული
მითი აიყვავოს;
რა დაჰკარგოს იგი—
თვითაც აღიგავოს!..
სამი ასო არის
მისი საძირკველი,
(წინა ორი გვინდა,
სჩვას მიუშოთ ხელი).

ჩინურსა აქებენ
ამ დასაყრდნობელსა;
შორე გადაჭიმულს
მალალსა და სქელსა.
სამი მარცვლისაგან
შესდგება სახელი,
შვათა არ გვჭირია,
ორის ვართ მნახველი.

დასრულდა შარადა
(იქნება სხარტულოდ
ვერ შევძელ აწერა
და დარჩა ის რთულად!)

ეცადეთ, ახსენით,
სიფრთხილით ნაშენი,
ის ჩვენი მოძმეა...
თან მათი მაშვენი.

უჩინარი.

მოქალაქენო!

(ჩემი მოწოდება)

ქრისტე აღდგა! გიხაროდეთ,
აღსდგა ჩვენი მაცხოვარი
და კვლავ რომ არ დასამარდეს
აი, რა მაქვს სათხოვარი:

„უკუ ვაგდოთ კინკლაობა,
რომ საერთოთ გველის შიში,
და ჯერ ახალ საქმის მტრებთან
გავასწოროთ ანგარიში.

ჩვენი გზები ჯერჯერობით
საკმაოთ არს არეული,
მტრები ერთობ ბლომათ გვეყანან
შინ მჯდომი, თუ გარეული;
გავანშიროთ ლოზუნგები
სადღეისო (ტაქტიკური),
ფხიზლათ შევხედეთ განახლებულს
(ასი თვალი, ასი ყური).

პირველ ყოვლის საქმეს ხელი
და ვინც ვნახოთ უსაქმური,
გავიყვანოთ მოედანზე,
რომ სირცხვილის სცენ აღმური.
პური მშრომელს აღარ ყოფნის
რათ ვაჩინოთ მუქთა-ხორა?!
(იგიც კმარა უმშრომელათ
რაც რომ დღემდის ჩაიყორა).

შევამოკლოთ მეტი ხარჯი—
განცხრომა და ფუფუნება,

ამ ხანაში დროს ტარება
ბურჟუეზსაც ემტყუნება.

ახლოს არეინ მივიკაროთ —
დაშაქრული, ტკბილეული,
ერთი ათათ რომ გაძვირდა
ეს დამპალი ხილეული!

განა იგი რომ არ ექამოთ
ისე თავს ვერ შევინახავთ?!
(რომ არავინ არ ვიყიდოთ
რას იზამენ მაშინ ვნახავთ).

ქრისტე აღსდგა, მეგობრებო,
აღსდგა ჩვენი მაცხოვარი,
მაგრამ ფეხზე რომ გამაგრდეს
ისმინეთ ეს სათხოვარი.

ყოველივე ჩვენი შრომა
ფუქათ რომ არ დაიხარჯოს,
ძირს ქიშპობა (კინკლაობა!)
მაშ ერთობას გაუმარჯოს...

მათრახოსანი.

სააღდგომო მილოცვები.

დედავ, დედავ, დედავ, დედავ,
რა მომესწრო და რას ვხედავ...
კილოფონა და ქაიხოსრო,
აღარ გიკვირს რა მოგვესწრო:
რუსეთი რო გადაბრუნდა...
რაცხა თავში აფათქუნდა.
სიხარულით აექანჯალდი,
შორს ვისროლე თოხი, წაღდი;
მინდა ცეკვა, ბუქნა, ხტომა,
და ბრწყინვალე ეს აღდგომა
ყველას უნდა მივულოცო...
მაცა, ოფლი მოვიხოცო.

დროებით მთავრობას.

იყავ მართლა დროებითი,
მოიწვიე მალე კრება,

დამფუძნებელს რო ეტყვიან,
სულყველას რო ენატრება.
იყავ მხნე და, ნუ გაქვთ შიში,
გაუწიე ანგარიში
დემოკრატებს, მშრომელ ხალხსა,
ქალო, დღეს ნუ მაცმევ თალხსა.

სახელმწიფო ღუმას.

ლალე, ლალე, თართურალალე,
გასაკვირი რამე ხარ
და დროს მოჩანჩალე,
უწინ ძველის, ეხლა ახლის
გამხდარხარ მოწყალე.

კარლო ჩხეიძეს.

მებრძოლი ვარ, ხალხის შვილი.
შენებრ სხვამ ვინ დაიკვებოს,
იყავი მხნეთ, შეუპოვრათ,
მწუხარებამ არ გაგტებოს.

აკაკი ჩხენკელს.

მხნე მებრძოლი, რისხვა მტერთა
ბედმა მასში შეაერთა.
გაუწიე ძმას უღელი,
კვლავ იცოცხლე ბევრი წელი.

ნოე უორდანიას.

მრავალ წლოვან, დიდი მუხა,
ბევრჯერ რისხვაც დაეჭუხა,
მაგრამ იგა, მედგრათ მდგარი,
ოღნავაც ვერ შეაწუხა.
ცა უწვიმებს ხშირად მესხა,
მაგრამ ერთს ტოტს მონატებსა —
ვერ უნახავს ვერსად თვალი;
მისთვის რაა ქარიშხალი!
თვალ საჩინოდ ველზე მდგომო,
რა მოგიძღვნა სააღდგომო,
იყავ მედგრათ, შეუპოვრათ,
რას დაგაკლებს ვაჟაკს მტერი?
ვაი ბედშავს, წყალწაღებულს,
თუ შენ რისხვით შემოსწყერი,

მუშათა საბჭოს.

„ქრისტე აღსდგა!“ გამარჯობა!
როგორ გშენენის, ძმობამ, ბჭობა,
ახლა ყველამ შეგიყვარა,
რადგანაც ძველს გაყვარა.
სხვა რაღა ვსთქვა, ესეც კმარა.

ჯ ა რ ს.

ჯარსა სწოთენიდენ, ასწავლიდენ—
ვინ არს შინაური მტერი,
მაგრამ იცნა მან ვინც იყო,
აადინა ზურგზე მტვერი,
ერთობის რო დადგა ლხინი,
დაირაზმა „ნიენი ჩინი“,
ძველ „მოყვარეს“ უქნა განი,
უძღვნა ციხე და საკანი.
დაირაზმეთ, ძმურათ, მწყობრათ,
მოვსპოთ მტერი შინაგანი,
მხნეთ ეკვეთეთ გარეულ მტრებს,
ალარ მისცეთ გასაქანი.

მ უ შ ე ბ ს.

მუშებო! დროშა აღმართეთ,
ვაშა, რაც რომ მტრებს დამართეთ,
კვლავ გაშალეთ დროშა ფართეთ.
აწ უფრო აგუგუნდებით,
აწ დაჯაჭვული არ ივლით
საზიზღარ ბორკილ-ხუნდებით,
მჯერა მოკვდებით, და ძველ დროს
აწ აღარ დაუბრუნდებით;
მაშ ქრისტე აღსდგა! გილოცავთ,
ყველას დაგოცნი ძმურადა.
ხანდახან შევექანჯალდები,
თქვენც მიმიხვდებით თუ რაღა!

ვგვინი გვგეპკორს.

ენა მკრელი, საქმე წრფელი,
დინჯი ხარ და მხნე, გამრჯელი,
მაშ, განაგრძე შენებურად,
წინ წავგიძებ ვაჭკაცურად.

„სოციალ-დემოკრატს“.

გაგვიზაფხულდა, დადგა მარტია,
მოკვდა ას ორი მკაცრი სტატია,
„სოციალ-დემოკრატს“ არა აქვს შიში,
და მტრებზე მიაქვს მას მძლე იერიში.

ფედერალისტებს.

ქარის წისქვილებს რათ დაეკიდეთ,
რატომ ვერ ხვდება ამას გრიგოლი,
რომ ძველ დროებს დაემტვრა რგოლი,
თუთუნს ჩიბუხით ვსწევ, ასდის ბოლი.

სპირიტონისტებს.

ქალო, მომე ღორის ქონი,
გულები მაქვს გასაქონი,
როგორც ვხედავთ აწი მგონი,
ვერ წავიღოთ სპირიტონი,
სად ვიშოვნოთ ჩვენ ვაგონი,
ვსტირით ჯავრით დანაღონი.

ეშმაკს.

ჯოჯოხეთის გამგებელო,
რქებზე კოცნით შეგვებები,
იყავ მედგრათ! შავ ძალთათვის
დაამზადე მათრახები.

შექანჯალებული.

შერილი ეშმაკისაღვი

(გურული სცენა).

ძამიავ, წყეულო და უხილავო ეშმაკო! თურმე კაცს რაც არ გაქვს, იმას უფრო აფასებ... რაცხა ქე მეგონა ჩემი თავი, თუ რამე გულში გამოფაზუნდებოდა, იმას ქე დავეჯღაბნიდი ქალაღღზე, მარა კაცის დახატვა აქამდე არ მომსვლია გოგრაში. ახლა ქე დამქირდა, მარა ვერ მოგართვი, ვეღარ შევიძელი... დალახვროს ღმერთმა შენი სახელი, რაფერი ჩავთარეთება იცი კაცების, რო დოუყუდებ ალაპის ჩავასავით ცხვირს, რო დოუგძელებ ნიკაპს ნიჩაბსავით და ზედ წვერს ბალანჯეთ დოუტევე, კბილებს დოუხვანჯალებ და ფეხებს გოუფარჩხნი, უპ, შენ კი გენაცვალე ყანყრატოში, მავას რამე რაფაჯობია. ასე, სიტყვით ქე ვიტყვი, მარა, საქმით, ნურას, ვერ მოგართვი ქიქვი ფხალი. რამდენჯერ მევინდომე ამ ბოლო ხანს ვინმე-ვინმე ჩამეფათრეთებია, მარა ვერ მოგართვი,—რამდენჯერ ვინატრე, ერთი ოსკარ შტრინგათ მაქცია მეთქი, რაც უნდა ჩამოგკაკლო სიტყვით, ფათრეთი მაინც სხვაა, ხო და ერთ რამეს გეხვეწები შენ და ოსკარ შტრინგს და ამისრულებთ ამ თხოვნას,—ამას კი შეიძლებთ, თუ კი ხათრს მიზამთ, შუუძღებელი აფერი არ არის, თუ კი ფუტურისტებმა შუის დაორსულება შეიძლეს, მაგი რა დიდი საქმეა. ხო და საქმე ასეა:

მე მინდა ბათუმის ოლქის უჩიტლების კრება ჩამოფართრეთო. კრება სამ ღღეს გაგრძელდა, მარა ფათრეთი ერთნერი გამუა. აბა მიყურე, მე დავიკაკლავ, სიტყვიერათ ყველას დავისურათებ და მერე შენ დააფათრეთე... უჩიტლები უნდა დააბრძანო ან ბიჭების, ან და ციცების ღემლაზიის ზალაში, აგენი ორივე ქე გინახავს შენ... ქალები მარცხნით დააბრძანე, კაცები უფრო მარჯვნით... წინ სიმპატიური პრეტსედატელი დააჩინე, იგი ღმობიერია ყოველ მხრივ, თუ დეხატება მომრიგებელ პრეტსედატელათ დახატე, რომელიც ორივე მოწინააღმდეგე მოკამათეს უთმობს... და საზოგადოთ „წესიერებას“ იცავსუწესო კრებაში. ქალებს, მანდილოსან უჩიტლებს არც ერთს პირი არ გოუკეთო, ზედმეტი იქნება, რადგანაც არ ხმარობდენ, იქნება არ დაშვენდეთ, მარა რას იზამ ბიძია კაცების დიდ

უმრავლესობასაც არ უნდა პირი, და ამისთვის არც უღვაშები იქნება მგონი საქირო, ისე, შავი ბალანით გოუსწორე ცხვირს ქვევით ყველაფერი. ბნი სახალხო ინსპექტორი ყველას უკან დამიბრძანე, ეს თავდაბლობით მოსდიოდა. თუ ქვეშ წარწერა—ლოზუნგს ამ ნაირს გაუკეთებ კარგია: „უკანანი წინ“! რადგანაც ის თუმცა უკან იჯდდა, მარა, არჩვენებში უჩიტლების წყალობით წინ იყო... უჩიტლების დიდი უმრავლესობა კენქის ყრის დროს ასე გამოხატე,—მაგალითად სხვა კატიტატებთან ერთად ისპექტორსაც ასახელებენ... მაშინ თითქმის ყველას ააწევიე ხელი კენქის ყრის დროს... სახე ბევრს ინსპექტორისკენ მუუბრუნე, შეახედე მისკენ მასზე ხელაწეულებს გააღიმებე კოპლიმეტურათ...

არჩვენების დროს, თუ შეგიძლია დახატო, ნაცნობობა და მეგობრობის ხათრი გამოხატე ხმის მიცემ უჩიტლებში. ერთი ახალგაზრდა, პატარე უჩიტელი ხშირად ორქოფურად, პეტროვის დამცველად ალაპარაკებული დამიხატე, ბნი არსენ წითლიძე შავათ დახატე, რადგანაც იგი იმ დამეს უმოწყალოთ გააშავეს, და ორი უჩიტელი კი თეთრად, თუმცა რო შეხედო, არც ისე თეთრი არიან. საზოგადოთ უჩიტლების მოქმედებაში და სახეში სიფრთხილე, შიში, და გაუბედობა გამოხატე კითხვების გარჩევაში... ამის გარდა კიდევ დახატე ქუთაისის ცოცხალი, მომქმედი მასწავლებელთა კავშირი, და მასზე მოწყვეტილი ბათუმის ოლქის მასწავლებელთა წყნარი, ჩუმი კავშირი, რომელიც ამა თუ იმ კითხვების გარჩევაზე არ იტკივებს თავს... ასეა, საქმე, ქე გითხარი ყოლიფერი, და აწი თუ ჩამოფათრეთებ, შენი იცი აბა, მაგიორს კი გასიამუნებ...

ჩვანდღუპუ.

მესტვირული.

ლიტანიაზე*).

ხელში ავიღე ქამანჩა,
(დაჩვეული ვარ ქერასა),
ლიტანიაზე გვახელ
მოვეყვებ პირჯვრისა წერასა.
ეწყო პასკა და კვერცხები,
რა სჯობდა იმის ცქერასა?!
თვალი სულ იქით ექირა
იმ მსუნაგ ცამეტ წვერასა.
რა შევაძინე, მაშინვე
შევედრე გულის ბერასა,
ვსთქვი: თუ ეძგერა ამებს,
ვიწყებ ჩემებურ მღერასა...
„ქრისტე აღსდგაო“ — წარმოსთქვა,
ემზავსა მშიერ ქერასა...
ჯიბიდან დანა იშვლია,
შეუღდა პასკის სერასა.
კვერცხებსაც უწყო გაყოფა,
ოთხიდან ორი მისია;
პასკასაც ბოქავს მოზრდილებს,
(წვრილი რა საკადრისია!)
მდიდარს და ღარიბს არ არჩევს,
არცა კიოხულობს ვისია;
რა ენაღვლევა, თუ პატრონს
ემჩნევა დანაკლისია.
სულ ესე ნაღდათ ვაქრობდა,
არ ჰყვარებია ნისია,
უფლის ბრძანებას არ უხვევს,
(ნამდვილი სინილისია!
მეც ამისათვის გავხადე
მათრახის კულის ღირსია.)
თან ღიაკვანიც მოსდევდა
მოძღვარსა კულის კულზედა,
„ქრისტე აღსდგაო“, გალობდა
„მკვდრეთითო“, ყოველ წუთზედა.
რა შეატყობდა მონაბოქს

უმძიმესია ფუთზედა,
ეკლესიაში შეჰქონდა,
წყობით აწყობდა ყუთზედა.
— მე ცალკე მომეც, რადგანაც
მას მღვდელი ჰყოფსო ხუთზედა,
თუ ვინმე შეეცილება,
საქმეს მისცემენ სულზედა.
ასეთის ფანდით ცბიერი
სიხარბით ხალხს ატყუებდა,
ზოგსა სტაცებდა ძალითა,
ზოგსაც ხვეწნიოა სტყუებდა.
ყველას ბოქავდა მღვდელივით,
ისრე არავის სტუებდა...
ნეტავ სად მყვანდა ეშმაკი
მათრახს არ მოაწუებდა...
შიგნით დიაკვანს ხმა-მაღლა
ეჩხუბებოდა მოძღვარი:
შენ შენი ხვედრი ხომ მოგცეს,
რათა ხარ გაუმადლარი...
კვალად ვსთქვი აი, ნეტავი
ჩემი ეშმაკი სად არი,
ამათ მათრახი უტყუნოს,
მით დაამწვიდოს საყდარი.

ან. განჯის-კარელი.

„ვინც ამ ომშია მოიგო ბევრი!“

აღვის ხესავით აყუდებული,
და გოგრა ფუყე, როგორაც ქვევრი,
მისჩერებია „ღროგზე“ ფქვილებსა
და უკვირს: ნეტავ ვისია ესა?!
ჰხედავს საღლაცა მიაქვთ შაქარი,
უკვირს; პატრონი ვინ, ან სად არი?!
— „ვინც ამ ომშია მოიგო ბევრი!“

აღვის ხესავით აყუდებული
და გოგრა ფუყე როგორაც ქვევრი,
ჰხედავს უთვალავ ქერიებს და ობლებს...
ჰხედავს ნაღლისგან ჩამომდნარ მშობლებს...
ჰხედავს უხელოს, უსინათლოსა
და ჰკვირობს, მათი ცოდვა ვინ ზღოსა?!
— ვინც ამ ომშია მოიგო ბევრი!“

ჩრჩილი.

*) ეს ლექსი შარშან ადგომას უნდა დაბეჭდილიყო, თუ ჩვენი ტენზორი შარშან ადგომას ცოცხალი არ ყოფილიყო.

ყოველ-კვირეული იუმორისტული გამოცემა

მშპპპპპპ

== მიიღება ხელისმოწერა 1917 წლისათვის ==

ყურნალის ფასი: 12 თვით 7 მ. —
6 თვით 4 მ. — კ.
3 თვით 2 მ. — კ.
1 თვით — 70 კ.

ეშმაკის მათრახში დაიბეჭდება მხოლოდ იუმორისტული შინაარსის წერილები, ლექსები, მოთხრობები, ზღაპრები, არაკები, შარადები, გამოცანები, ნაკვესები და სხვა.

შურნალის სამხატვრო და სალიტერატურო მხარეს განაგებს ეშმაკი, ხოლო გამოცემის საქმეს კანტორა „განათლებლა“

რედაქცია სთხოვს როგორც თანამშრომლებს, ისე ხელის მომწერლებს რომ მასალები და ფული ამ ადრესზე: გამოიგზავნონ Тифლისь, С. Р. Таварткиладзе, Ольгинская, 6 поч. ящ. № 96.

„მ რ თ ლ ბ ა“

მიიღება ხელის მოწერა 1917 წლისათვის

გაზეთი ღირს როგორც თფილისში, ისე პრკონინში მთელი წლით 15 მანეთი, ნახევარი წლით 8 მ. საში თვით 4 მან. 20 კაპ., ერთი თვით 1 მან. 40 კაპ.

გაზეთის ფასი ხელის მომწერლებმა წინდაწინ უნდა გადაიხადონ, ნისიათ არავის გაეკზავნება. ფოსტით ხელის მომწერლებმა ფული შემდეგი ადრესით უნდა გამოიგზავნონ: Тифლისь, почтовый ящик № 199, Власію Малакіевичу Бохохадзе.

თფილისის ხელის მომწერლებმა ფული უნდა შეიტანონ კანტორა „განათლებლაში“ ოფის კუჩა № 6.

ყარსის ფეხსაცმელი

ზამველი. რას უცდით მოქალაქეო აქ?
 ❏ მოქალაქე. მარიამობისთვის ველოდებით წყაროს უკვლავებისას, მაგრამ
 დღემდე ამოდ.